

Kokouspöytäkirja 20.8.2019, nro 6/2019

54	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	86
55	Pöytäkirjantarkastajat	86
56	Työjärjestyksen hyväksyminen	86
57	Nuorisotyönohjaajan viran täyttäminen	87
58	Kanttorin viran täyttäminen	88
59	EIKU ry:n avustusanomus	89
60	Talousarvion 2020 ja toiminta- ja taloussuunnitelman 2020–2022 laadintaohjeet	91
61	Ilmoitusasiat ja muut asiat	92
62	Kokouksen päättäminen	93

PÖYTÄKIRJAN NRO 6/2019

KOKOUSAIKA 20.8.2019 klo 17.00–18.43

KOKOUSAIKKA Pappila-virastotalo

LÄSNÄ OLLEET
JÄSENET

Jari Uimonen	puheenjohtaja
Riikka Saukkonen-Pietarinen	varapuheenjohtaja
Jouni Hyttinen	jäsen
Kyösti Hämäläinen	jäsen
Mirja Kotivaara	jäsen
Juha Meronen	jäsen
Sirpa Naumanen	jäsen
Hanna-Leena Puhakka	jäsen

POISSA

MUUT LÄSNÄ
OLLEET

Mikko Kaskiniemi	kirkkovaltuuston pj.
Maija Silvennoinen	kirkkovaltuuston vpj.
Harri Nousiainen	talouspäällikkö, pöytäkirjanpitäjä

ALLEKIRJOITUKSET

Jari Uimonen
puheenjohtaja

Harri Nousiainen
pöytäkirjanpitäjä

PÖYTÄKIRJA ON
TARKASTETTU

Liperissä 20.8.2019

Mirja Kotivaara
pöytäkirjantarkastaja

Juha Meronen
pöytäkirjantarkastaja

PÖYTÄKIRJA ON OLLUT
YLEISESTI NÄHTÄVILLÄ

Liperin seurakunnan kirkkoherranvirastossa ajalla
22/8 – 23/8 2019 viraston aukioloaikoina.

Harri Nousiainen
talouspäällikkö

KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Kn 54 § KL 7 luku 4 § 1 mom.:

”Seurakunnan toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla.”

KJ 9 luku 1 § 1–2 mom.:

”Kirkkoneuvosto päättää kokoontumisensa ajan ja paikan. Kirkkoneuvosto kokoontuu myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai vähintään neljäsosa jäsenistä sitä kirjallisesti pyytää ilmoittamansa asian käsittelemistä varten.

Kokouksen kutsuu koolle puheenjohtaja kirkkoneuvoston päättämällä tavalla. Samalla on kokouksesta ilmoitettava myös kirkkovaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle.”

Kokouskutsu ja esityslista on lähetetty kirkkoneuvoston jäsenille sekä kirkkovaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle 14.8.2019.

PÄÄTÖSEHDOTUS (pj.): Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAT

Kn 55 § **PÄÄTÖSEHDOTUS (pj.):** Valitaan pöytäkirjantarkastajiksi Mirja Kotivaara ja Juha Meronen.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

Kn 56 § **PÄÄTÖSEHDOTUS (pj.):** Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

NUORISOTYÖNOHJAAJAN VIRAN TÄYTTÄMINEN

Kn 57 § Kirkkoneuvosto päätti 18.6.2019 (48 §) julistaa nuorisotyönohjaajan viran haettavaksi 29.7.2019 klo 16 mennessä. Samalla kirkkoneuvosto päätti nimetä haastatteluryhmän (Jari Uimonen, Mauri Tolvanen, Kati Pikkarainen, Riikka Saukkonen-Pietarinen ja Tiina Åkerfeldt) ja valtuuttaa haastatteluryhmän valitsemaan hakijoista haastatteluun kutsuttavat ja tekemään valinnasta ehdotuksen kirkkoneuvostolle.

Määräaikaan mennessä tehtävää haki kaksi henkilöä, joista toinen hakija ei täytä viran kelpoisuusehtoja kirkollisten opintojen osalta.

Haastatteluun kutsuttiin sosionomi (AMK) Tiina Hovattala-Saatsi. Haastattelu pidettiin 15.8.2019.

Haastatteluryhmä ehdottaa, että nuorisotyönohjaajan virkaan valitaan sosionomi (AMK) Tiina Hovattala-Saatsi.

Yhdistelmä hakijoista on liitteenä 1.

Hakemuksiin liitteineen voi tutustua ennakkoon taloustoimistossa. Hakemukset liitteineen ovat nähtävänä myös kokouksessa.

PÄÄTÖSEHDOTUS (pj.): Suorittamansa kokonaisarvioinnin (hakijan koulutus, kokemus ja sopivuus tehtävään) perusteella kirkkoneuvosto valitsee nuorisotyönohjaajan virkaan sosionomi (AMK) Tiina Hovattala-Saatsin 1.10.2019 alkaen. Palkkaus määräytyy vaativuusryhmän 502 mukaisesti, peruspalkka 2 360,68 €/kk. Lisäksi maksetaan vuosisidonnaista palkanosaa kokemuksesta riippuen enintään 15 % peruspalkasta. Viranhaltijan virkapaikka on Ylämyllyn seurakuntatalo. Valinta on ehdollinen siihen saakka, kunnes valittu esittää pyydetyn rikosrekisteriotteen.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

KANTTORIN VIRAN TÄYTTÄMINEN

Kn 58 § Kirkkoneuvosto päätti 18.6.2019 (47 §) julistaa muuta kirkkohallituksen hyväksymää tutkintoa edellyttävän kanttorinviran haettavaksi 29.7.2019 klo 16 mennessä. Samalla kirkkoneuvosto päätti nimetä haastatteluryhmän (Jari Uimonen, Pentti Hyttinen, Raija Albert, Jouni Hyttinen ja Ulla Pitkänen) ja valtuuttaa haastatteluryhmän valitsemaan hakijoista haastatteluun kutsuttavat ja tekemään valinnasta ehdotuksen kirkkoneuvostolle.

Määräaikaan mennessä tehtävää haki seitsemän henkilöä, joista yhdellä hakijalla ei ole muodollista pätevyyttä kanttorin virkaan Suomessa.

Haastatteluun kutsuttiin neljä hakijaa, joista kaksi perui tulonsa haastatteluun. Haastatteluryhmä haastatteli MuM Maria Kuusiniemen ja MuM Miia Ratilaisen 19.8.2019.

Haastatteluryhmän kaksi jäsentä kannatti Maria Kuusiniemeä ja kaksi jäsentä Miia Ratilaista.

Yhdistelmä hakijoista on liitteenä 2.

Hakemuksiin liitteineen voi tutustua ennakkoon taloustoimistossa. Hakemukset liitteineen ovat nähtävänä myös kokouksessa.

PÄÄTÖSEHDOTUS (pj.): Juha Meronen esitti, että virkaan valitaan Mia Ratilainen. Jouni Hyttinen esitti, että virkaan valitaan Maria Kuusiniemi. Koska virkaan oli ehdotettu useampi henkilö kuin oli valittava, oli suoritettava äänestys. Vaali suoritettiin suljetuin lipuin. Pöytäkirjantarkastajat toimivat ääntenlaskijoina. Suoritettussa vaalissa Maria Kuusiniemi sai 5 ääntä ja Mia Ratilainen 3 ääntä.

Suorittamansa kokonaisarvioinnin (hakijan koulutus, kokemus ja sopivuus tehtävään) sekä suoritettujen äänestyksen perusteella kirkkoneuvosto valitsee kanttorin virkaan Maria Kuusiniemen 1.10.2019 alkaen. Varalle valitaan Mia Ratilainen. Palkkaus määräytyy vaatavuusryhmän 502 mukaisesti, peruspalkka 2 360,68 €/kk. Lisäksi maksetaan vuosisidonnaista palkanosaa kokemuksesta riippuen enintään 15 % peruspalkasta. Viranhaltijan virkapaikka on Ylämyllyn seurakuntatalo. Virassa noudatetaan kuuden kuukauden koeaikaa. Valinta on ehdollinen siihen saakka, kunnes valittu toimittaa hyväksyttävän lääkärintodistuksen terveydentilastaan sekä esittää pyydetyn rikosrekisteriotteen.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

EIKU RY:N AVUSTUSANOMUS

Kirkkoneuvosto 15.5.2018:

Kn 31 § Eettisesti Innovatiiviset Kulttuurin Uudistajat EIKU ry. on lähettänyt avustusanomuksen, jossa tiedustellaan, tulisiko Liperin seurakunta mukaan kirkon rakentaja Theodor Tolpon ja hänen sukunsa tarinan kertovan kirkko-oopperan ja sen esityskiertueen toteuttamisen yhteistyöhön ja voisiko seurakunta tukea hanketta.

Seurakunta sitoutuisi vuosina 2018–21 neljän vuoden tukiin 500 €/v ja esitysvuonna 2020 1.000 euron tukeen eli yhteensä 3.000 euron tukiin.

Avustusanomus ja anomusta tarkentava sähköposti ovat liitteenä 3.

Avustusanomus on lähetetty myös Savonlinnan, Ruokolahden ja Sotkamon seurakuntiin sekä Rääkkylän kappeliseurakuntaan.

PÄÄTÖSEHDOTUS (pj.): Kirkkoneuvosto myöntää EIKU ry:lle 500 €:n avustuksen vuodelle 2018. Tulevien vuosien osalta asiaan palataan myöhemmin.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kirkkoneuvosto 20.8.2019:

Kn 59 § EIKU ry:n toiminnanjohtaja on lähettänyt 12.6.2019 seuraavan sisältöisen tukipyynnön:

”Hyvät ystävät

Seurakuntanne osallistuivat viime vuonna yhdistyksemme Eettisesti Innovatiiviset Kulttuurin Uudistaja EIKU ry:n suunnitteleman TOLPOJEN TARINA -kirkko-oopperan libreton laatimiskustannuksiin, josta vielä lämmin kiitos.

Lähetin vuodenvaihteessa selvityksen tukienne käytöstä ja valmiin libretto-luonnoksen, jonka lähetän tässä vielä uudelleen oheisena ensimmäisenä liitteenä. Libretto hioutuu lopulliseksi sävellystyön aikana.

Tänä vuonna vuorossa on sävellystyön pääosan aikaansaaminen, johon yhdistyksemme anoo edustamiltanne seurakunnilta kultakin 500 euron tukea.

Anomuksemme taustaksi olemme laatineet oheisena liitteenä olevan produktiosuunnitelman aikatauluineen ja kustannusarvioineen. Siihen liittyvät tekijöiden C.V:t ovat myöskin liitteinä.

Kuten suunnitelmasta huomaatte, ensi vuodelle siihen on sisällytetty Sotkamon seurakunnan pyytämä arvio vastaavanlaisen minioopperaesityksen esittämisestä v. 2020 Sotkamon kirkossa, kuin minkä yhdistyksemme tuotti Kerimäen kirkkoon kesäkuussa 2018. Esityksen videotalliointi on nähtävissä seuraavasta linkistä:

<https://www.facebook.com/eikury/videos/1912203405498625/>

Mikäli myös muut, Rääkkylän, Liperin tai Ruokolahden seurakunnat olisivat kiinnostuneita samanlaisesta miniesityksestä ennen vuoden 2022 täysimittaisen oopperan toteutusta, yhdistyksemme on kiinnostunut sellaisia tuottamaan.

Toivon, että tämänvuotinen hakemuksemme käsiteltäisiin seurakunnissanne elokuun loppuun mennessä, koska käytännön sävellystyö on suunniteltu toteutettavaksi pääosin tämän vuoden syys-joulukuulla. Viimeistely tapahtuisi seuraavana vuonna.

Läheittänette otteet seurakuntienne päätöksistä asiassa ja jos ne ovat myönteiset, yhdistyksemme lähettää teille yhteistyösopimuksen/laskun tuestanne.

Toiveikkain kulttuuriterveisin

Paavo Joensalo
EIKU ry:n toiminnanjohtaja
p. 0400 838 268

www.eikury.com
https://fi.wikipedia.org/wiki/Paavo_Joensalo

Kirkko-oopperan produktiosuunnitelma on liitteenä 3.

Esitysvuoden 2022 kokonaiskuluiksi on produktiosuunnitelmassa arvioitu 70.000 €; alkuperäinen arvio oli 30.000 €. Viiden seurakunnan maksuosuus v. 2022 olisi näin ollen 5.000 €/srk aikaisemman 1.000 €/srk sijaan. Kunkin seurakunnan kokonaisosuus kasvaisi 3.000 €:sta 7.000 €:oon.

PÄÄTÖSEHDOTUS (pj.): Kirkkoneuvosto myöntää EIKU ry:lle 500 €:n avustuksen vuodelle 2019. Tulevien vuosien osalta asiaan palataan erikseen.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

TALOUSARVION 2020 JA TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMAN 2020–2022 LAADINTAOHJEET

Kn 60 § Liperin seurakunnan sisäisen valvonnan ohjeen luku 2.1.:
”Taloussuunnitelman laatimisohteet antaa kirkkoneuvosto. Seurakunnassa on toiminnan ja talouden suunnittelujärjestelmä, joka käsittää vähintään kolme vuotta kattavan toiminta- ja taloussuunnitelman sekä siihen sisältyvän talousarvion. Toiminta- ja taloussuunnitelma sisältää käyttötalousoosan, tuloslaskelmaosan, rahoitusosan ja investointiosan.
Seurakunnan talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman laatimisessa noudatetaan kirkkojärjestyksen määräyksiä sekä kirkkohallituksen ja kirkkoneuvoston antamia ohjeita. Talousarvioon merkitään määrärahat ja tuloarviot bruttoluvuin vähentämättä tuloja menoista tai menoja tuloista. Laadittavan talousarvion tulee olla tehtäväalueittain verrattavissa edellisen vuoden tilinpäätökseen ja kuluvan vuoden talousarvioon.
Johtokunnat tekevät määräpäivään mennessä toimintasuunnitelman ja talousarvioesitykset, jotka toimitetaan taloustoimistoon.
Taloustoimisto huolehtii perustietojen tallennuksesta ja esitysten kokoamisesta. Toiminta- ja taloussuunnitelma sisältää numeeristen tietojen lisäksi valtuuston asettamat tavoitteet.”

Talousarvion 2020 ja toiminta- ja taloussuunnitelman 2020–2022 laadintaohjeet ovat liitteenä 4.

PÄÄTÖSEHDOTUS (tal.pääll.): Kirkkoneuvosto hyväksyy talousarvion 2020 ja toiminta- ja taloussuunnitelman 2020–2022 laadintaohjeet liitteen 4 mukaisesti.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

ILMOITUSASIAT JA MUUT ASIAT

Kn 61 § Kirkkoherran viranhaltijapäätökset:

19 § Virkavapaan myöntäminen pastori Riitta Mäntylälle ajalle
1.–31.7.2019

20 § Virkavapaan myöntäminen pastori Tiina Åkerfeldtille ajalle
12.7.–5.8.2019

21 § Virkavapaan myöntäminen pastori Tiina Åkerfeldtille ajalle
6.–26.8.2019

Taluspäällikön viranhaltijapäätökset:

33 § Työvapaan myöntäminen hautausmaan kesätyöntekijä Sampo Tiaiselle
ajalle 26.–28.6. ja 1.–5.7.2019

34 § Virkavapaan myöntäminen vt. kanttori Teresa Aholalle ajalle
19.–21.7.2019

35 § Työvapaan myöntäminen talonmies-siivooja Sirkka Savolaiselle
ajalle 2.8. ja 5.–7.8.2019

* Talousarvion toteutumisvertailu 7/2019

* Kirkkoherra kertoi vuoden 2020 piispantarkastuksen aikataulusta.

PÄÄTÖSEHDOTUS (pj.): Kirkkoneuvosto merkitsee ilmoitusasiat tietoonsa
saatetuiksi ja toteaa, ettei se käytä siirto-oikeuttaan.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Kn 62 § Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 18.43. Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus liitettiin pöytäkirjaan.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Kirkkoneuvosto

Kokouspäivämäärä
20.8.2019

Pöytäkirjan pykälä
54–62

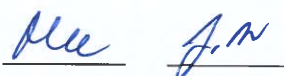
MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	<p><u>Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot</u></p> <p>Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkista hankintaa koskevasta päätöksestä ei saa tehdä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) mukaista valitusta, koska päätös koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.</p> <p>Pöytäkirjan pykälät: 54–56, 60–62</p>
	<p><u>Oikaisuvaatimusoikeudesta aiheutuva valituskielto</u></p> <p>Koska päätöksestä voidaan tehdä kirkkolain 24 luvun 3 §:n 1 mom. mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:</p> <p>Pöytäkirjan pykälät: 57–59</p>
	<p><u>Alistusasiaa koskeva muutoksenhakukiello</u></p> <p>Kirkkolain 24 luvun 3 §:n 2 mom. mukaan oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka alistetaan tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen vahvistettavaksi.</p> <p>Pöytäkirjan pykälät:</p>
	<p><u>Erikseen säädetty muutoksenhakukiellot</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kirkkolain 6 luvun 72 §:n 2 mom:n, 2. kirkkolain 24 luvun 14 §:n 2 mom:n, 3. hallintolainkäyttölain 5 §:n 2 mom:n, tai 4. muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. <p>Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:</p>
	<p><u>Hankintoja koskevat muutoksenhakukiellot</u></p> <p>Hankintaa koskevista seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 8 a §:n 2 mom. nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnsarvon¹.</p> <p>Pöytäkirjan pykälät:</p>

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	<p>Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä <u>kirjallisen</u> oikaisuvaatimuksen.</p> <p>Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja yhteystiedot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liperin seurakunnan kirkkoneuvosto <p>Käyntiosoite: Pappilantie 1, Liperi Postiosoite: Pappilantie 1, 83100 Liperi Sähköposti: liperi.kirkkoherranvirasto@evl.fi</p> <p>Pöytäkirjan pykälät: 57–59</p>
---	--

¹ Hankintalain soveltamisen kynnsarvot (alv 0 %): 60.000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut), 150.000 € (rakennusurakat), 400.000 € (sosiaali- ja terveyspalvelut) ja 500.000 € (käyttöoikeussopimukset)

	<p>Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämistä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämistä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.</p> <p>Oikaisuvaatimuksen voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla). Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi seurakunnalle silloin kun se on seurakunnan käytettävissä tietojärjestelmässä siten, että sitä voidaan käsitellä.</p>
Oikaisuvaatimuksen sisältö	<p>Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi – tiedot oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta päätöksestä – millaista oikaisua päätökseen vaaditaan – millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

HANKINTAOIKAISU

Hankintaoikaisun tekeminen	<p>Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (Hankintalaki 132–135 §).</p> <p>Toimitusosoite Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle. Hankintayksikön yhteystiedot: Liperin seurakunnan kirkkoneuvosto Käyntiosoite: Pappilantie 1, Liperi Postiosoite: Pappilantie 1, 83100 Liperi Sähköposti: liperi.kirkkoherranvirasto@evl.fi</p> <p>Hankintaoikaisu on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämistä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.</p>
Hankintaoikaisun sisältö	<p>Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi – tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä – millaista oikaisua päätökseen vaaditaan – millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan. <p>Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.</p>

VALITUSOSOITUS

<p>Valitus- viranomaisen ja valitusaika</p>	<p><u>Kirkollis- ja hallintovalitukset</u></p> <p>Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitusviranomaisen ja yhteystiedot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Itä-Suomen hallinto-oikeus <p>Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, Kuopio Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio Telekopio: 029 564 2501 Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.</p> <p>Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: Valitusaika 30 päivää Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät: Valitusaika 30 päivää</p>
	<p><u>Kirkollisvalitus alistusasiassa</u></p> <p>Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitusaika</p> <p>Valitusviranomaisen ja yhteystiedot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuopion hiippakunnan tuomiokapituli, pöytäkirjan pykälät: Valitusaika 30 päivää • Kirkkohallitus, pöytäkirjan pykälät: Valitusaika 30 päivää <p>Käyntiosoite: Kuninkaankatu 22 A, Kuopio Postiosoite: PL 42, 70101 Kuopio Sähköposti: kuopio.tuomiokapituli@evl.fi</p> <p>PL 210 (Eteläranta 8), 00131 Helsinki Telekopio: (09) 1802 350 Sähköposti: kirkkohallitus@evl.fi</p>
	<p><u>Valitus markkinaoikeuteen</u></p> <p>Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.</p> <p>Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.</p> <p>Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena</p>

	<p>ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.</p> <p>Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankintaohjeissa koskevassa kohdassa.</p> <p>Markkinaoikeuden yhteystiedot</p> <p>Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen:</p> <p>Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI Käyntiosoite: Tuomioistuimet-talo, Radanrakentajantie 5, Helsinki Telekopio: 029 564 3314 Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.</p>
Muutoksenhaku-ajan laskeminen	<p>Valitus- ja oikaisuvaatimusajan lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.</p>
Valituskirjelmä	<p>Valituskirjelmässä <u>on ilmoitettava</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> – valittajan nimi ja kotikunta – postiosoite ja puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot – sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä – päätös, johon haetaan muutosta – miltä kohdista päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi – perusteet, joilla muutosta vaaditaan <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.</p> <p>Valituskirjelmään <u>on liitettävä</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> – päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä – todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta – asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. <p>Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.</p> <p>Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitettua kokonaistaloudellisen edullisuuden</p>

	perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnyksarvon.
Valitusasiakirjojen toimitaminen	Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.
Oikeudenkäyntimaksu	Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 260 euroa ja markkinaoikeudessa 2050 €. Käsittelemäksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4100 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa ja 6140 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.
	Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.